

همسان سازی، قربانی گرانی ها و تورم

ماجرای همسان سازی حقوق بازنشستگان را بررسی کردیم، اگرچه ارقام از رشد حکایت دارد اما افزایش قیمت ها، تورم و... چالش های پیش روی دولت جدید است

گروه اجتماعی- بی شک حقوق بازنشستگان از مهم ترین مسائل اجتماعی سال های اخیر کشور بوده است و در یک نگاه کلی باید اذعان کرد که بازنشستگان هنوز هم به حق خود نرسیده اند. ماجرای حقوق بازنشستگان با اجرای قانون همسان سازی به ویژه در دو سال اخیر، شبیه یک مسابقه دو شده است که هر چه دهنده سرعت اش را زیاده تر می کند اما به خط پایان نزدیک نمی شود؛ یعنی دولت با وجود گام های مهمی که برای افزایش حقوق بازنشستگان کشوری و لشکری و تامین اجتماعی برداشت اما سرعت تورم و افزایش قیمت ها باعث شد که بازنشستگان چندان طعم افزایش حقوق را نچشند.

افزایش حقوق در سایه گرانی از تامین منابع

همسان سازی یا متناسب سازی حقوق بازنشستگان در دو صندوق بازنشستگی کشوری و تامین اجتماعی، از جمله اقدامات مهم دولت دوازدهم است که هر چند ابهامات و نگرانی هایی درباره تامین پایدار منابع مالی آن در سال های آینده وجود دارد، افزایش متوسط ۷۷ درصدی حقوق بازنشستگان کشوری و ۲/۵ برابری حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی را رقم زد و توانست بخشی از قانون اجرا شده در خصوص رفاه بازنشستگان را محقق کند.

چرا همسان سازی؟

شکاف میان میزان دریافتی شاغلان و بازنشستگان از مهم ترین دلایل طراحی قانون همسان سازی بود و از دلایل اصلی ایجاد این شکاف میزان درصد افزایش مستمری بین حداقلی بگیران و سایر سطوح، نحوه اعمال این افزایش های سالانه است که باعث اختلاف ۱۱۴ درصدی میان دریافتی حداقلی بگیران و سایر سطوح در دوره ۲۰ ساله از سال ۸۰ تاکنون شده است. از این رو برای ترمیم این شکاف لازم بود که متناسب سازی اجرا شود.

تکلیف قانون

طی چند سال گذشته به علت الزام و تکلیف قانونی محول شده در برنامه ششم توسعه، تلاش هایی برای متناسب سازی حقوق ها صورت گرفت اما به علت تامین نشدن بار مالی لازم به ویژه از سوی دولت که بدهی معوق و انباشته اش به تامین اجتماعی بابت حق بیمه سهم کارفرمایی برخی اقشار و صنف از ۳۰۰ هزار میلیارد تومان گذشته است، معطل ماند.

سال ۹۹، سال همسان سازی

در نهایت در سال ۹۹ مجدد نسبت به انجام «متناسب سازی پرداخت مستمری ها» با هدف افزایش سطح معیشت مستمری بگیران و همسان سازی حقوق آنان با بازنشستگان کشوری بر اساس قانون برنامه ششم توسعه و مطالبه هزینه های مترتب بر آن از دولت، اقدام شد که با برنامه دولت برای متناسب سازی حقوق بازنشستگان کشوری و هم ترازی ۹۰ درصدی حقوق آن ها با شاغلان، همزمان شد و به نظر می رسد این بار نمایندگان بازنشستگان نیز در تعیین فرمول های متناسب سازی و به سرانجام رسیدن آن نقش داشتند. دو مرحله طرح متناسب سازی حقوق بازنشستگان و مستمری بگیران (یک مرتبه در مرداد ۹۹ و یک مرتبه در ابتدای سال ۱۴۰۰)، به موجب اجرای بند (ب) ماده ۱۲ قانون برنامه ششم توسعه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کشور و نیز در راستای عمل به ماده ۹۶ و ماده ۱۱۱ قانون تامین اجتماعی اجرایی شد و افزایش ۲/۵ برابری متوسط پرداختی به بازنشستگان از اسفند ۹۸ تا فروردین ۱۴۰۰ را به همراه داشت.

این افزایش حقوق را در ۲ مصداق در تامین اجتماعی این گونه می توان مرور کرد:

عکس ژوئینی است

خود را همچنان انجام دهد که توجیه اقتصادی ندارد. این دولت در دو ماه ابتدایی امسال مطابق با آمار بانک مرکزی و همچنین آمار سازمان برنامه و بودجه، ۱۵۰ هزار میلیارد تومان کسری در منابع دارد و در این شرایط حقوق کارمندان را افزایش داد و لایحه دائمی سازی همسان سازی حقوق بازنشستگان را به مجلس ارائه کرد. دولت با این کار خود عملاً انتظارات هزینه ای جامعه را هم افزایش می دهد.»

در این میان البته دولت در جلسه یک شنبه گذشته خود با واگذاری ۱۳۰ هزار میلیارد تومان سهام دولت برای تقویت تامین اجتماعی و افراد تحت پوشش صندوق های تامین اجتماعی موافقت کرد که باید دید آیا در عمل محقق خواهد شد یا نه؟

مسیر دشوار دولت جدید

با توجه به شرایط ویژه درآمدی دولت که در سال های اخیر به ویژه در نقدینگی دچار چالش های جدی بوده است، دولت جدید با توجه به انتظارات و تعهدات پدید آمده در ایجاد رفاه طبقات مختلف جامعه به خصوص بازنشستگان به نظر مسیر سختی را پیش رو دارد. در عین حال انتظار می رود به این موارد به طور ویژه اهتمام ورزد:

- ۱- تدابیر اساسی برای اصلاح قوانین مترتب بر تامین اجتماعی
- ۲- اجرای کامل قانون ساختار جامع رفاه و تامین اجتماعی
- ۳- تامین دائمی منابع متناسب سازی حقوق

حقوق مستمری بگیر با ۲۰ سال سابقه نسبت به ۹۸ با ۱۳۵ درصد افزایش در ۱۴۰۰ به ۳۹ میلیون ریال رسید.

حقوق مستمری بگیر با ۳۰ سال سابقه نسبت به سال ۹۸ با ۱۵۸ درصد افزایش در ۱۴۰۰ به ۴۳ میلیون ریال رسید.

و اما بودجه متناسب سازی از کجا آمد؟

متناسب سازی حقوق بازنشستگان در سال ۱۳۹۹ و تداوم آن در سال ۱۴۰۰ بر اساس منابع مندرج در قوانین بودجه عملیاتی شد. همچنین مقرر شد برای سال ۹۹، ۵۰ هزار میلیارد تومان بابت رد دیون دولت تخصیص یابد که در یک مرحله ۳۹ هزار میلیارد تومان آن محقق شد. وقتی متناسب سازی مرحله اول در مرداد ۹۹ عملیاتی شد می رفت که یک رضایت مندی نسبی در جامعه هدف شکل بگیرد اما در ادامه دو عامل تورم و متناسب سازی در صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری و فاصله ایجاد شده، موجب نارضایتی مستمری بگیران تامین اجتماعی شد. در نهایت مقرر شد متناسب سازی مرحله دوم از ابتدای سال ۱۴۰۰ اجرا شود بدین ترتیب با کمک دولت و مجلس، اعتباری در بودجه ۱۴۰۰ تصویب شد تا مرحله دوم متناسب سازی اجرا شود. در واقع ۸۹ هزار میلیارد تومان بابت دیون معوقه دولت به تامین اجتماعی در بودجه پیش بینی شد.

ماجرای دائمی شدن همسان سازی

از چندی پیش دائمی شدن حقوق بازنشستگان نیز در دستور کار دولت قرار گرفت و رئیس سازمان برنامه و بودجه در روز ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۰ اعلام کرد که پیش نویس لایحه دائمی شدن حقوق بازنشستگان اعم از لشکری، کشوری و البته تامین اجتماعی در شش ماده و پنج تبصره با حضور نمایندگان این بازنشستگان در سازمان برنامه و بودجه تهیه شده است و در نهایت ۹ تیرماه از سوی هیئت وزیران و با هدف استمرار متناسب سازی حقوق بازنشستگان با شاغلان پس از پایان برنامه ششم توسعه و به منظور برقراری عدالت در نظام پرداخت و رفع دغدغه و بهبود معیشت بازنشستگان و مستمری بگیران به تصویب رسید و روانه مجلس شد. این موضوع البته با انتقاد جدی برخی نمایندگان مبنی بر مصوبات بدون منابع مالی مواجه شد.

زنگنه نماینده مردم تربت حیدریه این طور تحلیل کرده است:

«دولت روحانی اصرار دارد که تا روز آخر یکسری از اقدامات

قصه تلخ تورم و میزان افزایش حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی		
۱۳۹۱	۳۰/۵	۱۸
۱۳۹۲	۳۴/۷	۲۵
۱۳۹۳	۱۵/۶	۲۵
۱۳۹۴	۱۱/۹	۱۷
۱۳۹۵	۹	۱۶
۱۳۹۶	۹/۶	۱۴/۵
۱۳۹۷	۲۶/۹	۱۹/۵
۱۳۹۸	۳۴/۸	۳۶/۴
۱۴۰۰	--	۳۹
تورم و نابسامانی های بازار به ویژه در سال های اخیر هیچ گاه اجازه نداده است، بازنشستگان از افزایش حقوق طعم شیرینی بچشند.		